

**SIA “PARS TERMINĀLS” paredzētās darbības “Ūdeņraža ražotnes izveides un
nebīstamu augu un dzīvnieku izcelsmes atkritumu pārstrādes Rīgas brīvostas teritorijā,
Kundziņsalā” ietekmes uz vidi novērtējuma**

sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes

PROTOKOLS

Sarkandaugavas kopienas centra “eS14” namā (1. stāva mazajā pasākumu zālē), Sīmaņa ielā 14, Rīgā

2026. gada 15. jūnijā

Sanāksmes sākuma laiks: plkst.17:30

- Sanāksmes moderators:** klātienē un ZOOM platformā – Rihards Strenga, SIA “Pars Termināls” pārstāvis
- Sanāksmes dalībnieki:** Klātienes sanāksmē piedalās 19 dalībnieki, attālināti ZOOM platformā pieslēgušies 15 dalībnieki (dalībnieku reģistrācijas saraksts pieejams pēc pieprasījuma)
- Sanāksmi protokolē:** Elīna Silgaile, SIA “AMECO Vide” vides speciāliste

SANĀKSMES GAITA:

Rihards Strenga atklāj sanāksmi un iepazīstina ar sevi - Labdien, godātie iedzīvotāji! Mani sauc Rihards Strenga, es esmu SIA “Pars Termināls” pārstāvis un sveicu jūs visus sākotnējā apspriešanā par SIA “Pars Termināls” ūdeņraža ražotnes izveidi un nebīstamu augu un dzīvnieku izcelsmes atkritumu pārstrādi Rīgas brīvostas teritorijā, Kundziņsalā.

Dodu ievadvārdus sacīt Rīgas valstspilsētas vicemēram Mārim Sprindžuka kungam.

Māris Sprindžuks saka ievadvārdus. Labdien! Man prieks būt jūsmājās! Šis ir ļoti svarīgs jautājums sabiedriskai apspriešanai, jo ir skaidrs, ka Sarkandaugava un Kundziņsala ir cieši saistītas un arī viss, kas notiek Kundziņsalā, ir ļoti svarīgi ne tikai Kundziņsalai, bet arī visam šim rajonam. Vispār, runājot no Rīgas ostas attīstības viedokļa, ir skaidrs, ka mainās situācija un ražošana ir acīmredzami jaunā perspektīva. Rīgas ostā varētu būt vairāk ražošanas vienā un otrā krastā. Mums ir ļoti svarīgi, ka tas notiktu atbilstoši sabiedrības interesēm visaugstākajā standartā, tāpēc arī man likās ļoti svarīgi būt šeit pie šī jautājuma, jo tas ir nozīmīgs projekts, cik es esmu ar to iepazinies. Tātad būs daudzveidīgs un arī pietiekami būtisks šim rajonam, jo būs skaidrs, ka tā ir sarežģīta ražošana, un mums ir jābūt visiem pārliecinātiem, ka pilsēta ir droša un, ka ieguvumi ir lielāki nekā riski. Paldies!

Rihards Strenga pasaka paldies un dod vārdu Rīgas brīvostas pārvaldes vietniekam attīstības jautājumos Edgaram Sūnam. Sūnas kungs!

Edgars Sūna sasveicinās - Labdien, godājamie klātesošie, gan tie, kas ir pieslēgušies attālināti! Šī noteikti nav visu iedzīvotāju un ieinteresēto personu kopa, kuras interesē sadzirdēt vairāk informācijas par šo projektu. Par paša projekta tehniskiem raksturlielumiem sīkāk pastāstīs uzņēmuma pārstāvis, bet no ostas viedokļa es varu papildināt to, ko jau pilsētas pārstāvis vicemērs Sprindžuka kungs minēja, šis ir tāds, arī mūsu skatījumā, nozīmīgs projekts. Rīgas osta šobrīd, es runāju tādā plašākā izpratnē, ir transformācijas procesā, kad viena daļa ostā esošo uzņēmumu cenšas pārprofilēt savu darbību, meklējot jaunus darbības virzienus, arī pielāgojot savu esošo infrastruktūru vai pārbūvējot, attīstot infrastruktūru, un tai pat laikā daļa no šīs transformācijas ir jauni investīciju projekti un iniciatīvas, kas ir uzsākti, turpinās, un cerams, arī nākotnē tas nemazināsies. Kundziņsala ir ļoti nozīmīgs ostas teritoriju attīstības rajons. Es pat teiktu – brīvosta, brīvostas pārvalde starp pilsētu. Lielā mērā uz to liek kārti perspektīvā, jo Kundziņsalā ir pietiekami daudz neapbūvētas, bet ļoti perspektīvas teritorijas. Perspektīvas gan no ūdens transporta sasniedzamības viedokļa, gan arī pa sauszemi. Viens no šādiem uzņēmumiem ir SIA “Pars Termināls”, kurš jau, man liekas, no 2024. gada vērsās pie mums ar šo projekta iniciatīvu izbūvēt Kundziņsalas dienvidu daļā savā nomas teritorijā ražotni, kura ražos produktu - atjaunīgo aviācijas degvielu.

Tagad es saprotu, arī ūdeņradis ir kā ražošanas galaprodukts paredzēts, un tas, protams, ir ne tikai investīcijas ostas izpratnē, bet tās ir arī darba vietas, un tas, protams, eventuāli ir arī kravu apgrozījums, jaunas kravu plūsmas, kas plūdis uz ostu vai arī tiks kā galaprodukts izvests no Rīgas ostas ar jūras transportu. Tāpēc mēs šajā redzam ļoti lielu potenciālu. Mēs atbalstām komersantu iniciatīvu. Nenosaucu pašu galveno, jo, runājot par jebkuru iniciatīvu, protams, tas mērogs jāsaprot. Tātad skaitlis, ko es esmu dzirdējis, 120 miljoni, ir tas vēriens šim projektam, tāpēc tas būtu pilnīgi noteikti pēdējo 10 vai 15 gadu laikā viens no lielākajiem projektiem.

Cerēsim, ka projektam veiksies. Jāievēro visi vides normatīvi, prasības vai būvniecības standarti un, protams, jādoma arī par iedzīvotāju drošību. Tie, kas ir gan Kundziņsalas dzīvojamā rajonā, gan arī tuvākajā apkaimē, bet tāpēc ir IVN procedūra un dažādas citas prasības, un iesaistītās un ieinteresētās iestādes uzrauga šo projektu, tai skaitā mēs arī esam šeit, lai spriestu par to, kas tiks paredzēts un ko varētu uzlabot. Paldies.

Rihards Strenga pateicas runātājiem - paldies Sprindžuka kungam un Sūnas kungam!

Rihards Strenga turpina - es vēlos iepazīstināt ar visu šodien mūsu komandu, kas izies cauri procedūrai, kas ir attiecīgi pēc likuma (*Ietekmes uz vidi novērtējuma likums*). Noteikti, ka jūs visvairāk interesē, ko mēs plānojam darīt un kādā veidā. Un beidzot pati svarīgākā lieta - mēs gribam dzirdēt jūsu jautājumus un komentārus. No procedūras viedokļa tie, kas ir klātienē, droši pēc tam, kad mēs izstāstīsim šīs divas lietas, pacelt roku un stādīties priekšā. Tas ir nepieciešams protokolam, uzdodot savu jautājumu. Savukārt tie, kas ir pieslēgušies tiešsaistē, lūdzu, paceliet “rociņu”. Attiecīgi tālāk jums tiks dots vārds vai arī jūs savu jautājumu varat ierakstīt *Zoom* čātā.

Rihards Strenga iepazīstina klātesošos ar prezentētājiem - šodien jums prezentēs mūsu prezentāciju un mūsu projektu SIA "AMECO Vide" galvenā vides speciāliste Elīna Silgaile, SIA "Kvites architects" galvenais rūpnīcas arhitekts Silvestrs Korčinskis un SIA "Pars Termināls" galvenā vides speciāliste, kas ikdienā rūpējas par vides jautājumiem, Zane Upmane.

Rihards Strenga norāda, ka runātāji sēdēs, lai būtu vieglāk.

Elīna Silgaile sasveicinās un sniedz informāciju par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru. Labvakar, cienījamie klātesošie! Mani sauc Elīna Silgaile un es pārstāvu uzņēmumu SIA "AMECO Vide". Es izstāstīšu formālās lietas par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, kādā ietvarā tā tiek veidota, kādi ir paredzēti soļi šādā procedūrā un attiecīgi arī par šīs dienas sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un kāpēc tā tiek rīkota. Kopumā ietekmes uz vidi novērtējuma procesu Latvijā regulē jumta likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", kurš Latvijā darbojas jau kopš 1998. gada, un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi no 2015. gada Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību". Faktiski šo te divu normatīvo dokumentu ietvaros, kā arī Valsts vides dienesta izdotās IVN programmas ietvaros, šis ietekmes novērtējums tiks sagatavots un procedūra tiks vadīta. Kopējie ietekmes uz vidi novērtējuma mērķi ir novērtēt SIA "Pars Termināls" plānotās darbības ietekmi uz vidi un cilvēku veselību un drošību.

Ietekmes novērtējuma ietvaros, tiks vērtētas paredzētās darbības ietekmes, noteikti to lielumi, salīdzināti ar Latvijas likumdošanā noteiktiem atbilstošajiem vides normatīvajiem robežlielumiem un attiecīgi izvirzītas prasības ietekmju novēršanai vai, ja tas nav iespējams, samazināšanai, kā arī noteikti turpmākie monitoringa un kontroles pasākumi šai darbībai jau tās ekspluatācijas laikā. Attiecīgi uz šo projektu attiecināms Valsts vides dienesta šī gada 13. aprīlī pieņemtais lēmums par ietekmes novērtējuma procedūras piemērošanu.

Turpinājumā tiek sniegta informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma procesu. Tas kopumā ir diezgan garš process. Viss sākās šī gada (2026.gads) 2. martā, kad tika iesniegts iesniegums Valsts vides dienestā. Iesniegumu iesniedza uzņēmums par plānoto darbību, jo darbība atbilst Ietekmes uz vidi novērtējuma likuma pirmajam pielikumam, darbībai, kurai ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, un Valsts vides dienests, kā es minēju, pieņēma lēmumu par procedūru, kas ir nepieciešama. Šodien mēs esam šeit - sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā. Šādas te apspriedes ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir divas. To paredz likumdošana, un šī ir sākotnējā, kurā mēs informējam par to, ka šāda darbība tiek plānota šeit un tiek uzsākts ietekmes uz vidi novērtējuma process. Pēc sākotnējās sabiedriskās apspriešanas mēs apkoposim informāciju, viedokļus, jautājumus un attiecīgi pieprasīsim Valsts vides dienestam ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, pēc kuras arī turpinājumā tiks izstrādāts IVN ziņojums.

Pēc ziņojuma izstrādes tiks rīkota ziņojuma sabiedriskā apspriešana, kurā jau mēs prezentēsim to, kādi ir vērtējuma rezultāti un kādi ir noteikti nosacījumi, kas būtu jāievēro uzņēmumam darbības realizācijai. Attiecīgi IVN ziņojums tiek pēc tam izsūtīts arī vairākām valsts institūcijām viedokļu saņemšanai. Šis valsts institūcijas tiks noteiktas IVN programmā. Tā noteikti būs pašvaldība, noteikti arī Brīvostas pārvalde, Veselības inspekcija, iespējams, vēl kādas institūcijas. Turpinājumā visi šie viedokļi tiks apkopoti, iestrādāti ziņojumā, ziņojums pārskatīts un finālā iesniegts Valsts vides dienestam atzinuma saņemšanai par plānoto darbību.

Par šīs dienas sākotnējās sabiedriskās apspriešanas mērķiem. Kā Rihards minēja iesākumā, tātad informēt sabiedrību par paredzēto darbību un procesa uzsākšanu, uzklaust jūsu viedokļus, apkopot komentārus. Jūs varat šos komentārus, iebildumus, viedokļus sūtīt uz Valsts vides dienestu rakstveidā. Tas viss nekur nepazudīs. Valsts vides dienests šo informāciju apkopo un attiecīgi arī ņem vērā, izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma programmu.

Turpinājumā tiek sniegta informācija par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas izziņošanu. Informācija par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu bija publikācija 2. jūnija laikrakstā "Diena", kā arī paziņojums tika publicēts vairākās mājaslapās: Rīgas brīvostas pārvaldes mājaslapā, Rīgas

valstspilsētas pašvaldības mājaslapā, ziņojuma izstrādātājas SIA "AMECO Vide" interneta vietnē, kā arī valsts uzraugošās institūcijas Valsts vides dienesta mājaslapā. Procedūra paredz, ka, uzsākot IVN procedūru un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros, tiek izsūtītas arī informatīvās vēstules piegūlošo zemju īpašniekiem, ar ko robežojas plānotās darbības teritorija. Papīra formātā arī ir iespējams iepazīties ar šo informāciju Rīgas brīvostas pārvaldes sekretariātā. Protams, arī mājaslapās šī informācija ir pieejama. Tā ir pirmā informācija par plānoto darbību.

Būtiska informācija par to, ka jūs varat arī rakstveidā šos priekšlikumus, kā es minēju, sūtīt uz Valsts vides dienestu līdz 25. jūnijam. Adrese ir Rīga, Rūpniecības iela 23, e-pasts ir pasts@vvd.gov.lv. To jūs varat izdarīt līdz 25. jūnijam. Pats sākotnējās sabiedriskās apspriešanas process ilgs 20 dienas. Tas ir noteikts likumdošanā, un tas tika uzsākts 2. jūnijā ar publikāciju laikrakstā, bet mēs mazliet paildzinājām šo laiku, jo pa vidu ir svētki. Ja šīs vēstules jūs nosūtīsiet mazliet vēlāk, tas nekas, jo tāpat vēstules nonāks līdz mums, ziņojuma izstrādātājiem.

Par pašu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanu. Kā tas notiek? Kā jau es minēju, plānotajai darbībai ir nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums. Šajā ziņojumā tiek vērtēta šī plānotā darbība, plānotās tehnoloģijas ar maksimālajiem apjomiem, tātad sliktākais scenārijs. Protams, ietekmes uz vidi novērtējuma programmā būs ļoti detalizēti norādīts, kas ir jāvērtē, bet ir tāpat skaidri zināms, ka tās ir gaisa emisijas, smaku emisijas, trokšņa ietekme, noteikti arī riski, avāriju scenāriju vērtējums, u.c. Attiecīgi ar atbilstošām datorprogrammām vai aprēķinu metodēm tiek vērtēta šī plānotā darbība, šī tehnoloģija un salīdzināta ar Latvijā likumdošanā noteiktajiem robežlielumiem vai mērķlielumiem. Ja tādi nav noteikti Latvijas likumdošanā, tad attiecīgi mēs skatāmies citu valstu izdotās vadlīnijas, ko arī rekomendē Valsts vides dienests. Tādā veidā, ja tiek konstatēti pārsniegumi, tiek meklēti risinājumi, lai šajā ietekmes uz vidi novērtējumu ziņojumā kopā ar plānotās darbības realizētāju, kā šīs ietekmes mazinātu, lai atbilstoši katram konkrētajam ietekmes faktoram - vai troksnis, vai gaisa emisijas, vai kas cits - tiek sasniegti noteiktie robežlielumi un tie netiktu pārsniegti. Arī šajā ziņojumā tiek izstrādātas rekomendācijas turpmākajam monitoringam, kas būs jāievēro uzņēmuma ražošanas procesā, lai novērotu, lai šīs emisijas nepārsniegtu likumdošanā noteiktās normas, robežlielumus un tamlīdzīgi. Tad kopumā tiek sagatavots šis ziņojums un attiecīgi tad arī turpinās tā procedūra un sabiedriskā apspriešana. Paldies.

Rihards Strenga turpinājumā iepazīstina ar paredzēto darbību. Ietekmes uz vidi novērtējums ir paredzēts tāds, ka mēs plānojam udeņraža ražošanu uz vietas rūpnīcā pašpatēriņa vajadzībām. Sākotnēji iecere bija tāda, ka mēs to piegādātu un būtu glabāšana. Tagad ir jauna iecere. Tai ir mazāki riski, jo udeņradis, pirmkārt, netiek pievests un, otrkārt, netiek uzglabāts. Otrā lieta, kas ir attiecīgi otrā daļa ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam, ir dažādi bioatkritumi. Mēs iekļāvām tos pēc iespējas vairāk, lai mums būtu nākotnē iespējams izvērtēt iespējas, ko mēs, cik un kādos veidos varam piegādāt kā izejvielas.

Rihards Strenga turpinājumā dod vārdu Silvestram Korčinskim.

Silvestrs Korčinskis sniedz ieskatu par plānoto projektu. Sveiciens! Dotajā brīdī mēs redzam karti, kurā tiek norādīta projekta realizācija. Tas notiek Kundziņsalas dienvidu daļā netālu no KS-28 pārkrautuves. Projekts tiek zonēts divās daļās. Bez tā, ka zonējums tiek veidots divās daļās, mums tiek projektēti divi dažādi projekti. Viens no projektiem ir vērsts uz pašu ražošanu. Rūpnīcai labajā daļā mēs redzam augu eļļas rezervuārus, kas ir galvenās izejvielas ražošanai, tajā skaitā tur var tikt uzglabāti arī dzīvnieku izcelsmes tauki. Kreisajā pusē ir pats ražošanas komplekss, kuram esam saņēmuši būvatļauju. Bet otrs projekts un šīs dienas sanāksmes mērķis būs udeņradis. Tie ir

divi kompleksi (*tiek norādīts uz karti prezentācijā*), kurus mēs esam jau teritorijā izvietējuši pēc iespējas tālāk uz dienvidu pusi, tālāk no iedzīvotāju zemes gabaliem. Šeit mēs redzam vizuālo atainojumu, bet diemžēl šeit nav vēl iekļauti augu eļļas rezervuāri, zaļie laukumi pa vidu. Vēl redzami trīs lieli rezervuāri. Kā arī, šajā vizualizācijā redzams - vēl sākotnējā iecerē mums bija paredzēta biopropāna uzglabāšana, kuru mēs jau dotajā brīdī esam izņēmuši ārā no projekta. Tas bija viens no riska avotiem, kurš vairāk nebūs šajā projektā, līdz ar to risks samazinās.

Attiecīgi, mēs redzam, ka šeit ir šie ūdeņraža divi objekti, kuri ražo un uzreiz arī patērē ūdeņradi, kā Rihards arī iepriekš minēja, un tas netiks uzglabāts.

Rihards Strenga turpina par projektu. Runāsim nedaudz plašāk, kāpēc šāda rūpnīca ir vajadzīga un ko šī rūpnīca ražos. Tie ir divi ražošanas gala produkti. Viens ir ilgtspējīga aviācijas degviela jeb saīsinājumā SAF un otrs ir hidrogenēta augu eļļa jeb saīsinājumā HVO. Ar HVO mēs jau šobrīd ikdienā sastopamies. Vienkāršā valodā sakot, tas būtu kā biodīzelis. Piemēram, lejojot dīzeļdegvielu Viršu degvielas uzpildes stacijās, daļa no šī piejaukuma ir jau HVO. Kā jau Sūnas kungs no ostas minēja, kopējās plānotās investīcijas ir 120 miljoni eiro. Mērķis ir radīt vismaz 120 jaunas darba vietas. Šis ir unikāls projekts Baltijas mērogā, bet nav unikāls Eiropā. Šādas līdzīgas ražotnes, kas tieši ražo šos divus galaproduktus, ir septiņās dažādās vietās Eiropā. Pastāstīšu par vienu konkrētāku piemēru nedaudz vēlāk. Kapacitāte biodīzeļim būtu līdz 93 tūkstošiem tonnu gadā un attiecīgi ilgtspējīgai aviācijas degvielai aptuveni 86 tūkstoši tonnu gadā. Projekts ir arī saņēmis Latvijas investīciju attīstības aģentūras prioritārā projekta statusu. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē to, ka šis projekts ir ne tikai labs un vajadzīgs ostai un arī Rīgas pilsētai, bet arī tas ir svarīgs mūsu valsts ekonomikai. Ja mēs runājam, vai šādas lietas ir vajadzīgas un vai nav liekas, ja mēs runājam par šo te HVO biodīzeļi, tad tas jau ir ļoti piesātināts tirgus. Tātad mūsu ražošanas kapacitāte būtu pie esošā patēriņa Baltijas valstīs 6 %. Ja mēs runājam par ilgtspējīgas aviācijas degvielu, tad gan šis pieprasījums pieaugs soli pa solim. Mēs nosedzam attiecīgi Baltijas tirgu un pārējais tiktu eksportēts ar kuģiem uz citām Eiropas Savienības valstīm.

Nedaudz varbūt detalizētāk arī par laika līniju. Kā jau Sūnas kungs teica, oficiāli mēs šo projektu pieteicām 2024. gadā, bet pati ideja kā iecere un plāni, un pirmās sākotnējās izpētes sākās jau 2022. gadā. Tātad 2024. gadā mēs saņēmām sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu, uzsverot, ka tajā brīdī bija doma vest ūdeņradi, bet šobrīd jau, kā mēs arī izskaidrojām, mūsu plānos ir samazināt šos apjomus un ražot tikai pašpatēriņam. Šī procesa rezultātā mēs esam šodien, lai uzklautu jūsu jautājumus, jūsu komentārus un soli pa solim tālāk virzītos uz priekšu.

Šeit ir neliela detalizētāka laika līnija (*tiek norādīts uz slaidu prezentācijā*). Mūsu mērķis rūpnīcu ir pabeigt 2028. gadā. Tad būtu jautājums, kāpēc ražošana uzsāktos tikai 2029. gadā? Tāpēc, ka ir trīs filtri, kam mums ir jāiziet cauri. Viens filtrs, ko mēs darām šobrīd. Attiecīgi mūsu projektu gan skata jūs - iedzīvotāji, gan kompetentās iestādes, primāri Valsts vides dienests. Kā kolēģi minēja, šo projektu skata vēl daudzas citas iestādes, tajā skaitā arī Rīgas dome. Kad šis projekts tiek pabeigts, tālāk ir būvniecība, tad atkal ir tehniskie noteikumi, izsniedzot būvatļauju un visas citas lietas, un tad ir nodošana ekspluatācijā. Tad atkal valsts iestādes skata, pārbauda, vai viss ir kārtībā. Un trešais filtrs - šie produkti ir starptautiski jāsertificē. Mums ir jāpanāk atbilstība starptautiskajiem sertifikātiem. Sertificēšanas process ir līdzvērtīgs visam tam, kas ir iziets pirms tam. Tādā veidā ir trīs filtri, kas nodrošina to, ka tas projekts ir pēc iespējas augstākas kvalitātes, drošāks un arī, kā saka, draudzīgs videi.

Šis varbūt tādas globālākas lietas, bet ko es, pirmkārt, vēlētos uzsvērt no sevis kā projekta attīstītāja, ir divas. Pirmā lieta — tas neapšaubāmi veicinās Latvijas enerģētisko neatkarību un

diversifikāciju. Kā jau es minēju, šobrīd šie divi produkti tiek patērēti Latvijā, Rīgas lidostā. Tādā veidā mēs samazināsim atkarību no importēšanas. Mēs ražojam uz vietas, vairāk nauda paliek Latvijā. Un otra lieta ir tā, ka tas ir arī eksporta potenciāls. Tādā veidā mēs uzlabojam mūsu importa un eksporta bilanci. Ja runājam tieši par ražošanas pieeju, kas noteikti arī jums varētu interesēt visvairāk, es dodu vārdu Zanei.

Zane Upmane sniedz informāciju par plānoto projektu. Es varbūt gribētu vēlreiz uzsvērt, ka SIA “Pars Terminālim” kā objektam ir trīs darbības stadijas. Viena ir jau esošais lejāmkravu terminālis, kas jau ilgstoši strādā ar naftas produktu kravām, tai skaitā jau tiek lietota teritorija Kundziņsalā, piestātne KS28 ar esošajiem cauruļvadiem. Un otra lieta ir šī projektētā ražotne, kas arī jau principā saņēmusi būvatļauju un kurai ir iziets sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma process, kurā ir konstatēts, ka pilnais IVN process nav nepieciešams. Taču, ņemot vērā šīs te izmaiņas ar udeņraža ražošanu un to, ka tiek plānots kā izejvielas lietot nevis produktu kvalitātes augu eļļas, bet jau atkritumu jeb izlietotās augu eļļas un dzīvnieku taukus, bez tam, jāņem vērā, ka ne par kādiem cita veida atkritumiem neiet runa, kā tikai par izlietotajām augu eļļām un dzīvnieku taukiem, tad tieši šīs divas lietas ir lielā ietekmes uz vidi novērtējuma objekts. Bet, protams, ka ietekmes uz vidi novērtējumos visas ietekmes tiek skatītas summāri gan esošajam terminālim, gan projektēšanā šobrīd un būvniecībā esošajam, gan arī paredzētajai darbībai, tai skaitā summāri ne tikai kā SIA “Pars Termināls” objektam, bet arī ar visām apkārt esošajām, jau šobrīd esošajām ostas ražotnēm un uzņēmumiem.

Mēs jau esam sadzirdējuši no iedzīvotāju puses, ka lielāka interese ir tieši par degvielu ražošanu šim objektam, ne tik daudz par udeņraža ražošanu, kas ir tāda salīdzinoši vienkāršāka lieta, jo jau šobrīd ir dīzeļdegviela un aviācijas degviela aprītē un līdz ar to iedzīvotāji interesējas tieši vairāk par to sadaļu. Jaunā ražošana sastāvēs no izejvielu sagatavošanas, pieņemšanas, piegādes šajos trīs lielajos jaunajos rezervuāros. Un šīs izejvielas ir augu, dzīvnieku izcelsmes taukvielas vai nu produkts, vai kā atkritumvielas jau izlietotas. Līdz ar to tā ir galvenā izejviela, kas tiks sagatavota, attīrīta, attiecīgi filtrēta, mazgāta, lai atbilstu izejvielas kvalitātei. Tās galvenie ķīmiskie procesi tālāk jau degvielas ražošanai ir hidrogenēšana, rektifikācija, izomerizācija. Tātad ķīmiskas reakcijas visas notiks pilnīgi slēgtos reaktoros, kur ir ļoti rūpīgi jau šobrīd domāts par drošības lietām, kur ir paredzēti sensori, devēji, izpildījums tieši konkrēti piemēroti šīm izejvielām tā, lai ražošana būtu absolūti droša.

Tad ir uzglabāšana un pārsūknešana. Gatavā produkcija Kundziņsalā uzglabāta netiks. Produkts tiks sūknešs un uzglabāts esošajos Tvaika ielas rezervuāros. Tādējādi esošie produkti zināmā mērā tiks aizstāti ar šiem jaunajiem saražotajiem produktiem, kas ir videi draudzīgāki. Kā blakusprodukts rodas biopropāns, tomēr tas tieši tāpat kā udeņradis tiks izmantots pašpatēriņam, tādējādi samazinot nepieciešamo kurināmo dabasgāzi un netiks uzglabāts. Līdz ar to šādā veidā tiek mazināti arī avāriju riski. Biopropāns radīsies tieši tik, cik patērēs, tieši tāpat kā udeņradis, un gatavā produkcija atbildīs starptautiskajiem degvielas kvalitātes standartiem.

Rihards Strenga turpina, ka atbildot uz jautājumu, kāpēc šī lokācija, tad Tvaika ielā ir jau esošie rezervuāri, ko mēs varam pielāgot šīm mūsdienīgajām, respektīvi, biodegvielām, ko mēs spējam saražot no pieejamām izejvielām. Tas piemērs, ko es minēju, ļoti līdzīgs stāsts tādā pašā veidā - bija esošs naftas terminālis Roterdamā, kurš tika pārveidots par HVO ražotni. Uzsverot to, ka tā ir unikāla ražotne Baltijas mērogā, bet citur Eiropā tieši tādā veidā līdzīgi stāsti ir bijuši, kur jau izvērtēšanas process ir aizvadīts līdz galam.

Kāpēc tas ir svarīgi katram no mums kā rīdziniekam, kā Latvijas iedzīvotājam? Runājot par Rīgu, tās ir vismaz 120 jaunas darba vietas, kas automātiski nozīmē to, ka tie ir lielāki budžeta ienākumi Rīgā un Rīga var attiecīgi atvēlēt vairāk līdzekļu dažādām iniciatīvām, kas skar vietējos iedzīvotājus. Ja mēs runājam par Latvijas ekonomiku, tiešais piensums Latvijas ekonomikai ir 240 miljoni, jeb 0,6 % no IKP, un mūsu eksporta, importa bilance uzlabojas par 100 miljoniem. Galvenais uzsvars būtu tiešām 120 jaunas darba vietas, un attiecīgi šie atalgojumi būtu noteikti virs vidējās algas mūsu valstī.

Šobrīd svarīgākā sadaļa - vārds jums, dārgie iedzīvotāji! Lūdzu, celiet roku, stādieties priekšā, nosaucot vārdu, uzvārdu un sakiet savu jautājumu. Pēc tam mēs pārmaiņus dosim vārdu cilvēkiem, kas ir pieslēgušies attālināti.

DISKUSIJU DAĻA

Sanāksmes dalībnieks jautā, man tāds vispārīgs jautājums. Man interesē, vai šī prezentācija būs kaut kur publiski pieejama, lai mēs varētu vēlreiz ar to mierīgā garā iepazīties un, varbūt pamatojoties uz to, uzdot arī kādu jautājumu?

Rihards Strenga atbild, jā, šo prezentāciju mēs nopublicēsim www.amecovide.lv. Tajā mājaslapā, kur bija pieejami materiāli šai sākotnējai sabiedriskai apspriešanai. Varbūt tādu īsāku versiju arī attiecīgi nopublicēsim mūsu mājaslapā, bet galvenais, kur būs pieejama šī prezentācija, ir www.amecovide.lv. Šī pati mājaslapa bija arī paziņojumā gan sociālajos tīklos, gan arī citur pieejama.

Sanāksmes dalībnieks pateicas, un jautā par termiņu, kad jūs to izdarīsiet? Rīt parīt?

Zane Upmane atbild – rīt.

Sanāksmes dalībnieks pateicas.

Elīna Silgaile piebilst, nepateicām sapulces sākumā, šī sapulce tiek ierakstīta ar nolūku, lai mēs varam sagatavot sanāksmes protokolu. Pēc likumdošanas mums protokols ir jāiesniedz pašvaldībā un Valsts vides dienestā, bet attiecīgi mēs varam arī šo protokolu nopublicēt mājaslapā, lai varētu iepazīties.

Zane Upmane piebilst, ka protokols gan nebūs rīt.

Rihards Strenga piebilst, ka prezentācija tāpat konceptuāli būs rīt.

Sanāksmes dalībnieks saka, ka ir no Sarkandaugavas. Jā, nu Sarkandaugava tāpat ir diezgan smirdīgs rajons. Diezgan. Es nezinu, vai osta vai kas. Arī troksnis ir bieži. Tā kā divi jautājumi - kā jūs, teiksim, smakas būs? Nu, tas ir viennozīmīgi, jā, no pārstrādes, no eļļām būs. Kā jūs viņas ierobežosiet? Teiksim, arī rezervuāros tur arī būs vārstuļi, arī būs tādi iztvaikojumi. Kādā veidā jūs ierobežosiet smakas šajā rajonā? Nu troksnis arī. Divi tādi jautājumi, jo mēs ļoti tuvu dzīvojam.

Zane Upmane atbild, mēs esam šīs lietas sadzirdējuši un sapratuši. Tie ir divi jautājumi, kas tiks padziļināti un detalizēti vērtēti, kam tiks gatavoti novērtējumi, bet jau šobrīd mēs esam sākuši par to domāt un interesēties, un esam jau ar tehnologiem vienojušies, ka mēs apsvērsim iespēju aprīkot, radīt kaut kādus risinājumus tieši eļļu uzglabāšanas rezervuāriem, jo pats ražošanas process būs absolūti slēgts. Tur ir gāzu reakcijas un

ķīmiskās reakcijas, savienojumi būs absolūti hermētiski. Tur nekādas noplūdes vai smaku emisijas nav sagaidāmas. Vienīgā iespēja ir rezervuāri, kad pilda augu eļļas, lielu apjomu iepilda rezervuāros. Kaut gan arī augu eļļas ir smags produkts, kas nav kā benzīns viegli gaistošs, no kura izdalās tvaiki. Tā noteikti nav, bet mēs vērtēsim, un mēs apsveram iespēju rezervuārus aprīkot ar aprīkojumu, kas mazinās smakas.

Sanāksmes dalībnieks jautā, nāks pa dzelzceļu tās izejvielas?

Zane Upmane atbild, pamatā ir domāts, ka nāks ar tankuģiem pie piestātnes KS28 un no tās piestātnes.

Sanāksmes dalībnieks precizē, tad, kad notiek pārkraušana, tad jau arī ir smakas.

Zane Upmane atbild, jā, tieši tāpēc. Tas ir vienīgais.

Sanāksmes dalībnieks precizē, jādomā par filtriem vai kā jūs pasargāsiet mūs?

Zane Upmane atbild, jā, mēs apsveram šo ogļu filtru ierīkošanu uz rezervuāriem, jo tieši iekraušana ir vienīgais brīdis, kad šī smaka var rasties. No uzglabāšanas kā tādas smaka neveidosies, jo tas ir maz gaistošs, smags produkts, kas neiztvaiko pats no sevis.

Rihards Strenga piebilst, bija vēl jautājums.

Zane Upmane atbild, jā, arī troksni mēs vērtēsim un novērtēsim. Šobrīd ir zināms, ka ūdeņraža ražošana, kas ir šī te ietekmes uz vidi novērtējuma objekts, tas nav trokšņu avots, bet esošajā rūpnīcā tiks uzstādīta degvielas ražošanai kompresoru stacija un būs arī sūkņi. Līdz ar to tiks gatavots šis novērtējums, apzinot jau konkrētu tehnoloģiju. Skaņas jaudas tiks modelētas, un tad skatīsimies, vai ir kas mazināms, vai ir kāda trokšņu barjera iespējams plānojama vai kaut kāds papildu aprīkojums.

Sanāksmes dalībnieks jautā, mani interesē - šobrīd jau notiek šajā te, Tvaika ielā 7A pārkraušana. Tur ir nemitīgi ieslēgtas lielās laternas. Tur visu nakti var dzirdēt, kā sūknē šo degvielu. Vai par to arī ir domāts, kā, teiksim, mazināt šo skaņu? Jo tā būs, ja tev nav tumša aizkara priekšā, tad tev tāda sajūta, ka tu esi skatuves gaismās. Vai par to jūs arī domāsi? Un vai ir plānots, ka šī ražotne, kāds būs tās darbības laiks? Jo, cik es sapratu no iesūtītās informācijas, tā ir 24/7, 365 vai 366 dienas gadā, nepārtraukti.

Zane Upmane atbild, tas ir maiņu darbs, nepārtraukti domāts, jā. Esošais terminālis Tvaika ielā atrodas tur, kur tas atrodas. Tā ir esoša darbība. Jaunā darbība skar to tieši tik daudz, cik gatavās produkcijas uzglabāšanai, tad apgaismots, jo tas ir kritiskās infrastruktūras objekts, kuram ir jābūt apgaismotam.

Sanāksmes dalībnieks precizē - tad ar to vajag sākt. Tā ir kritiskā infrastruktūra. Līdz ar to, ja tā ir kritiskā infrastruktūra, vai vispār iedzīvotāji tajā var kaut ko teikt? Noteikti tiks pateikts, ka valsts un lielās sabiedrības intereses ir noteikti lielākas un pamatotākas nekā konkrēta rajona, pieņemsim, 1000 iedzīvotāju intereses. Vai vispār šādai sabiedriskai apspriešanai šādā kontekstā ir jēga? Jo, ja tā ir kritiskā infrastruktūra, es vēlreiz atkārtošos, tas ir faktiski, manuprāt, jau tāds kā uzspiests viedoklis, ka tas jau ir izlemts.

Rihards Strenga atbild, tāpēc, kundze, mēs ļoti rūpīgi gatavojāties šai tikšanai. Mēs zinām to, ka ir divi galvenie jautājumi. Galvenais par smakām. Bet attiecīgi arī mums galvenie vides eksperti ir skatījušies uz papildu risinājumu, kas būtu papildus filtri, kas vēl

samazinātu šo potenciālo ietekmi. Bet vēlreiz uzsverot, divi produkti ir ar mazāku smaku nekā, pieņemsim, benzīns. Runājot par esošo darbību, esošā darbība samazināsies, jo mēs jau ražojam šos divus jaunus produktus un izmantojam esošos rezervuārus minētajiem diviem jauniem produktiem. Bet par apgaismojumu Zane jau teica.

Zane Upmane piebilst, vēl es gribētu teikt, ka sabiedrībai ir svarīgi izteikt savu viedokli. Pilnīgi noteikti arī kritiskās infrastruktūras objekti ir esošais terminālis, un tieši tāpēc mēs esam šeit, lai dzirdētu jūsu bažas. Mēs jau šo to esam sadzirdējuši, šo to jau esam vērā ņēmuši un tieši to, ko jūs izteiksiet, jūsu viedoklis, tas tiks iekļauts programmā, pēc kuras tiks veikti šie novērtējumi. Līdz ar to jūsu viedoklis ir ļoti svarīgs.

Sanāksmes dalībnieks izsaka viedokli. Es esmu sociālais darbinieks. Mani interesē vispār tas mūsu rajons. Es dzīvoju Mangaļos. Mangaļos. Turpat blakus ir Kundziņsala. Var teikt divu kvartālu attālumā ir Kundziņsala. Termināli ir visapkārt. Mums gribēja aiztaisīt pārbrauktuvi ciet. Paldies Dievam, ka ļaudis nāca palīgā. Mēs izcīnījām pārbrauktuvi. Pārbrauktuve mums ir, bet tagad ir jautājums: vai šo bumbu, ko jūs gribat ielikt Kundziņsalā, jūs nevarat ielikt citā vietā? Piemēram, Spilves plavās. Kāpēc mums ir jābūt tai smakā? Kāpēc mums tie smirdīgie vilcieni visu laiku iet garām, ja? Tas mums neļauj naktī gulēt. No gultas pilnīgi jākrīt ārā, jo viņi iet lielā ātrumā. Māja šitā dreb. Piecu, četru, piecu māja dreb. Vai jūs tiešām nepaskatāties, nepadomājat par to visu? Smirdoni. Vienu smirdoni aiztaisījāt ciet. Tagad ir nākošās vēl divas trīs smirdoņas. Jūs arī vēl smirdoņus gribat taisīt. Nu cik var? Ja jums būtu šeit jādzīvo, jūs paši negribētu dzīvot. Bet šeit ir mantojums. Mantojums, ko vectētiņš ir kādreiz saviem mazbērniem uztaisījis mājiņu. Mājiņa ir tuvu pie dzelzceļa, mājiņa ir 60 metri no dzelzceļa. Un kad nāk šie visi vilcieni... Mēs lūdzām, rakstījām uz "Latvijas dzelzceļu", lai tie vilcieni iet lēnāk. Tad, kad remontēja to visu dzelzceļu, tad vilcieni brauca lēniņām, tad māja nedrebēja. Vai kāds mums jaunu māju būvēs?

Rīgas dome, kā būs? Sprindžuka kungs. Nekā, vai ne? Vēl labi, ka apdrošināšana ir, apmetums krīt uz galvas. Šis amonjaka terminālis, kas ir Kundziņsalā, ja viņš iet gaisā - 50 kilometru apkārt visi pa tīro, mīļie! Mēs kara laikā dzīvojam. Kas būs tagad? Kas būs rudenī? Taču domāt vajag. Paldies. Es domāju arī par saviem sociālajiem cilvēkiem, par kuriem es rūpējos. Tas nav normāli, kas te nāk tagad.

Rihards Strenga pateicas par viedokli.

Sanāksmes dalībnieks iepazīstina, ka ir no Kundziņsalas. Pāris mani iebildumi. Nekādu priekšlikumu te nebūs. Pirmā lieta - jūsu minētais piemērs Roterdama. Cik tālu dzīvo iedzīvotāji no šāda termināļa?

Rihards Strenga piebilst, mēs to noprecizēsim.

Sanāksmes dalībnieks turpina, nekur normālā Eiropas Savienības valstī šādas būves netiek izvietotas tik tuvu iedzīvotājiem. Kundziņsalā 500 metri līdz iedzīvotājiem no jūsu paredzētās ieceres, no paredzētās ražotnes. Otrais. Pirms pāris nedēļām Rēzeknē bija drons. Kāds bija mērķis? Sprādzienbīstama tvertne. Šī ražotne, neatkarīgi, ka viņa ir biodegviela, joprojām ir sprādzienbīstama. Tvertnes, tie bunduļi ir veci, nokalpojuši. Tur joprojām būs smakas. Braucot Mangaļiem, es atvainojos, bet tiešām braucot Mangaļiem garām, ikreiz ir smakas. Šīs smakas no jaunās ražotnes NOx daļiņas jau izdalīsies neatkarīgi, kādus jūs pielietosiet filtrus, vārstuļus, smakas būs. Sprindžuka kungs, mēs tikko satikāmies arī ar Kleinberga kungu. Viņš saka: "Nē, nekādas ietekmes Rīgas pilsētai nav pāri ostas darbībai." Tagad esat šeit un it kā atbalstāt. Būs 120

darba vietas. Šīs darba vietas var radīt arī citur. Lozungs "Pilsēta cilvēkiem" - zaļāka, vairāk zaļo teritoriju, mazāk smaku, mazāk trokšņu. Bet ar visu šo jauno ražotni, kas tiek izvirzīta dienvidu daļā, nevis ziemeļu daļā, kas būtu tālāk no iedzīvotājiem. Piemēram, ja jūs atstātu šeit, vienalga, tā ietekme uz iedzīvotājiem ar visām skaņām, smakām tā būs milzīga. Vienalga, kādas tehnoloģijas jūs pielietosiet, mēs dzīvojam šeit, dzeltenajā lauciņā pa vidu (*norāda uz karti prezentācijas slaidā*).

Rīga, Rīgas centrs - cik tuvu atrodas! Tas viss ir ļoti saistīts. Jums būtu jāpadomā tiešām par iedzīvotājiem neatkarīgi, kādi miljoni tiek ieģrūsti. Tās ir 120 darba vietas. Tas ir kā viens ofiss, uzliekat Skanstē, Teikā vai kur citur. Tas nav tā vērts. Pasargājiet savus iedzīvotājus!

Rihards Strenga atbild, paldies par jūsu komentāru, jautājumiem. Divas lietas vēlreiz, ko mēs arī centāties uzsvērt un uzsveram. Šie divi gala produkti ir zaļi pēc savas būtības. Tie jebkurā gadījumā rada mazāku ietekmi kā, pieņemsim, šobrīd esošā atļautā darbība, kas notiek Tvaika ielā 7A. Tas ir punkts viens. Otra lieta par sprādzienu bīstamību. Tāpēc arī tika nomainīta darbība, kas sākotnēji plānoja vest un uzglabāt, bet tagad tiek ražots uz vietas (*ūdeņradis*), kas arī rada mazāku risku. Ja mēs runājam par trīs jauniem rezervuāriem, kurus Silvestrs rādīja, tās ir eļļas, tur nav nekāda sprādzienbīstamība.

Sanāksmes dalībnieks komentē, eļļas no degvielas var piekļūt.

Rihards Strenga turpina, tur ir tā lieta, ka tās nav sprādzienbīstamas, jo tās nav, ko mēs redzam ikdienā, ko mēs iedomājamies kā degvielu. Tā ir biodegviela. Šīs ir bioeļļas, biopārpalikumi, ko arī Zane minēja. Viss process ir slēgts tur, kur ir attiecīgi šī saskarsme. Tur mums ir papildus ne tikai tas, ko likums nosaka, bet mēs tiešām esam padomājuši, lai pēc iespējas vispār minimizētu jebkādu ietekmi. To attiecīgi mēs varam, to mēs darām. Un šie ir pirmie papildus risinājumi, lai būtu vēl mazāka ietekme. Bet vēlreiz uzsverot - tas ir produkts, kas ir mazāk kaitīgs, ar mazāku ietekmi nekā jebkādas standarta degvielas, ko mēs pārsvarā Latvijā šobrīd ikdienā izmantojam. Paldies.

Sanāksmes dalībnieks komentē, varbūt vienkārši ļaunāko scenāriju, jo šeit cilvēki minēja, ja iet drons vai tiešām sprādziens, kā sprāgst eļļa un kā sprāgst... Iztēloties pašu sliktāko scenāriju, diversiju, kas notiek, cik liels ir tas?

Zane Upmane atbild, tā ir augu eļļa, tā kā olīveļļa, kā saulespuķu eļļa, kas ir jebkurā virtuvē. Pie tam šie rezervuāri atradīsies apvalņojumos, kas nepieļaus saturam nokļūt gruntī, ne reaģentiem, ne visiem reaktoriem, visām iekārtām.

Sanāksmes dalībnieks precizē - bet tas nav benzīns vai gāze. Tas nav sprāgstošs.

Sanāksmes dalībnieks jautā, bet, ja blakus ir sprāgstošs? Bet, ja blakus ir sprāgstošs amonjaks?

Rihards Strenga precizē, redziet, kartē tas ir krietni tālāk uz priekšu (*norāda uz karti prezentācijas slaidā*).

Neliela balsu murdoņa.

Edgars Sūna komentē, īsi no ostas skatu punkta. Uzklusot iedzīvotāju bažas, man liekas, ka mēs šeit jaukam kopā vairākas lietas par līdzšinējo ietekmi, kad ar Mangaļiem iet dzelzceļa sastāvi un, kā jūs minējāt, smird. Tur mēs runājam par fosilo degvielu. Fosilā

degviela, kas ir smagie naftas produkti un vieglie naftas produkti. Šeit nav fosilā degviela, šeit ir augu eļļas. Piedodiet, jūs uz pannas uzlejšiet eļļu, tā nesmird un nesprāgst.

Sanāksmes dalībnieks iebilst, olīveļļa arī smird.

Edgars Sūna turpina, labi. Tad nelietojam olīveļļu. Otrs, kas ir ļoti būtiski, Kundziņsalas ziemeļu daļā nav amonjaka. Nesmeļieties! Tas nav amonjaka terminālis, tas ir minerālmēslu terminālis. Diemžēl ģeopolitika – vai par laimi – šinī gadījumā iedzīvotājiem ir nospēlējusi tā, ka šīs kravu plūsmas, kad terminālis, ja nemaldos, 2012. vai 2014. gadā tika uzbūvēts, es pat teiktu, pēc kalibra tāds pats investīciju apjoms – apmēram 70 miljoni – bija mērķis nodarboties ar minerālmēslu pārvadājumiem. Viena no šīm kravu grupām – minerālmēslu – pie zināmiem apstākļiem, ja netiek ievērota tehnoloģija, pastāv šāds risks. Šobrīd tur nav kravu vispār. Ir tikai tie kupoli, bet tur nav kravu. Terminālis ir tukšs, tur nav kam sprāgt.

Sanāksmes dalībnieks komentē, es gribu iet apostīt kopā ar jums.

Edgars Sūna turpina, tas ir nopietni? Jā. Nē, bet svarīgi, lai pirmais – tā nav fosilā degviela. Tas nav sprādzienbīstams kā benzīns, vai arī dīzeļdegviela. Otrs – Kundziņsalas ziemeļu daļā nav amonjaka. Tas ir būtiski.

Sanāksmes dalībnieks iebilst, es atvainojos, Sūnas kungs, jūs vienkārši totāli melojat. Amonjaks bija, šobrīd ir izvests un osta ir atļāvusi.

Edgars Sūna precizē, amonjaks ir gāze, tas nav amonija nitrāts. Tas nav amonjaks, tas ir amonjaka sāls.

Sanāksmes dalībnieks norāda, tie cilvēki ir jutuši un viņi to jūt. Tas nav tikai Mangaļsalā, tā ir ostas darbība.

Edgars Sūna turpina, es nemeloju. Amonjaks ir gāze.

Sanāksmes dalībnieks norāda, Rīgā amonjaks lielā daudzumā – tas, kas Beirutā notika, tas bija sprādziens. Šajā gadījumā ilgstoši. Tas, ka jūs šobrīd manipulējat ar informāciju, ka ir izvests. Ne jau ostas dēļ, Krievijas dēļ, tranzīta dēļ. Jūsu darbība kā osta bija atļaut šāda veida objektu ostā, tuvu dzīvojamām mājām un tuvu Vecmīlgrāvim, kurš ir ļoti liels dzīvojamais un nozīmīgs rajons.

Edgars Sūna precizē, vēlreiz – amonjaks ir gāze, tas nav amonjaka terminālis, tas ir amonija sāls, amonija nitrāts. Tas nav viens un tas pats. Es neteicu, ka tas nav sprādzienbīstams, bet kāpēc, piedodiet, šobrīd man... Amonjaks nav amonija nitrāts. Es vēlreiz teicu – tie bija amonija sāļi, minerālmēsli. Es neteicu, ka tie nav sprādzienbīstami pie zināmiem tehnoloģisku apstākļiem.

Rihards Strenga precizē, mēs šodien runājam par jauno ražotni. Vēlreiz uzsverot, kundzei bija jautājums par sprādzienbīstamību un tamlīdzīgi. Šīs divas vielas nav sprādzienbīstamas. Vēlreiz uzsverot – slēgtais process nodrošinās to, ka smakām nevajadzētu būt, bet, lai attiecīgi vēl pēc iespējas mazinātu ietekmi, tas, ko mēs esam papildus jau identificējuši, ir papildus filtri pie rezervuāriem, ko mēs esam gatavi ieviest, lai pēc iespējas vēl vairāk samazinātu ietekmi. Nerunājot par visām monitoringa programmām un visu pārējo.

Sanāksmes dalībnieks izsaka viedokli. Paldies! Ilgstoši neļauj izteikties. Iešu pa punktiem. Pirmais – tas, ka ražotne atrodas tuvu dzīvojamām mājām. Kundziņsalas dzīvojamās zonas platums ir apmēram 500 metri. Tuvākās dzīvojamās mājas ir apmēram 200 līdz 300, vēl mazāks attālums. Tātad par to attālumu atrašanos. Otrs – rezervuāru tvertnes, ko jūs redzat tālumā (*norāda uz karti prezentācijas slaidā*), tur ir 200 metri tālāk ir tās tvertnes, kurās glabāsies. Ir piecstāvu dzīvojamās mājas, tās ir 500 metru attālumā. Ja mēs paskatāmies pilsētas centru, šobrīd ir trīs kilometri līdz pilsētas centram, kas ir UNESCO aizsargājama teritorija un blīvi apdzīvotas teritorijas. Tātad tas, kas pastāv, kādi riski galvenokārt. Pirmkārt, ir smaku risks. Tas ir vislielākais risks. Tas ir NOx. To, ko arī pats uzņēmums, arī PARS ir teicis, ka viņi nevarēs novērst pilnībā. Tā ir pirmā lieta. Otrais risks ir emisijas. Emisijas šobrīd tiks palielinātas PM daļiņas. Tas nozīmē – šobrīd esošais piesārņojums Rīgā no mājām, no transportlīdzekļiem, tas nozīmē, kopējā kontekstā palielināsies PM daļiņu skaits.

To jutīs, piemēram, astmas slimnieki, kuriem būs saasināta uztvere un tamlīdzīgi. Par ilgākām veselības problēmām to mēs nevaram šobrīd pierādīt. Tam jāpaiet laikam, bet katrā ziņā tas varētu būt. Attiecībā uz trokšņiem, ražotne atrodas ļoti tuvu transporta mezgla risinājumam, kad būs arī dzelzceļa risinājums. Ir skaidrs, ka trokšņiem ietekme būs, tas palielināsies, un šobrīd tas ir kopumā, un arī avārijas riski palielināsies.

Šobrīd arī apskatāmies kritisko infrastruktūru, visi ostas objekti. Mēs arī apskatāmies, piemēram, kā dzīvojamiem rajoniem tilti. Tilti arī ir kritiskā infrastruktūra. Šobrīd attālums vienam rezervuāram līdz vienam Kundziņsalas tiltam būs apmēram 50 metri, un līdz jaunajam tiltam, kura atklāšana šobrīd tiek veikta, investīcijas 18 miljoni, tai skaitā arī valsts un pašvaldības, tā nav tikai Eiropas Savienības fondu nauda, tur ir valsts. Līdz tam tiltam būs apmēram 100 (*metru*). Ja mēs paskatāmies, kā drons rīkojas, tur ir algoritmi, tie ir mākslīgā intelekta algoritmi. Viņi meklē tvertnes, un arī Rēzeknē viņi atrada. Arī šajā gadījumā ģeopolitiskajā situācijā ražotni, cerams, uzbūvēs vēlāk un mainīsies tā situācija, bet no esošā konteksta viņi meklētu kritisko infrastruktūru un osta, lidosta, pirmkārt, otrkārt, arī Rīgas osta būtu viens no objektiem, kā vājināt valsts aizsardzības spējas, ekonomiku un tādā veidā. Tāpēc teikt, ka šis nebūs bīstams objekts iedzīvotājiem, es nepiekrītu.

Es no savas puses, no biedrības puses kā pārstāvis, kuram ir tiesības pārstāvēt iedzīvotājus, es uzskatu, ka es neatbalstu šāda objekta izvietojumu Rīgā, šajā labajā krastā tik tuvu dzīvojamiem rajoniem. Ja salīdzinu ar Roterdamu, līdz lielajai pilsētai ir 42 kilometri, ir Francijā, Austrālijā, līdzīgi, piemēram, Singapūrā. Visos šajos piemēros šie objekti ir izvietoti tālu – kā minimums divi līdz četri kilometri līdz tuvākajai dzīvojamai apkaimei. Mēs skatāmies līdz Rīgas centram šobrīd šos ietvarus, tas ir kilometros domāts – divi līdz četri. Bet arī šajos objektos ārzemēs, esmu pētījis, visur ir bijušas sūdzības, ir bijušas problēmas. Nav neviena šobrīd unikāla, laba, tīra objekta, kurā nebūtu bijušas smaku noplūdes, un tāpēc es uzskatu, ka nav patiesi teikt, ka smaku nebūs. Smakas būs, un visnepatīkamākās būs no dzīvnieku izcelsmes produktiem, nevis no augu eļļām.

Mēs šobrīd runājam, novirzāmies no temata. Uzņēmums mēģina mūs ievilināt slazdā, sniedzot informāciju, bet mums vajag balstīties uz faktiem. Mēs apskatāmies šobrīd sabiedrisko apspriešanu. Protams, 20 dienas ir iesniegšanai, bet mēs paskatāmies pēc būtības. Informācijas saites, daļa no tām strādā, daļa no tām neved uz projektu, vismaz divas saites. Šī apspriešana notiek laika periodā, kad ir saulgrieži, kad ir Jāņi. Šobrīd cilvēki, protams, ir darba jūtīs. Es domāju, līdz Jāņiem ir un arī pēc Jāņiem, 25. datumā, cik jūs saņemsiet šos dokumentus? Tas ir darba laikā, un tās ir lietas. Cik šobrīd ir informēta Kundziņsalas apkaime? Es esmu pārliecināts, ka

Sarkandaugavas apkaime saņēma no Kundziņsalas šo informāciju, un tad viņi kļuva informēti. Bet cik ātri bija izplatīta informācija Sarkandaugavā? Cik iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties? Cik bija iespēja iepazīties Andrejsalā, Kīpsalā, kuru arī ietekmēs šis? Vai Rīgas centra apkaimes ir informētas šobrīd? Es saprotu, mēra kungs ir šeit, es domāju vicemērs. Tas ir attīstības jautājums, un tas ir tāds labs žests. Arī apkaimju koordinators (...). Es redzu, ka aizgājusi šī informācija, bet ir jautājums par pašu apkaimes biedrību, to pozīciju, jo nav jau tikai Kundziņsala, ir arī pārējās dzīvojamās apkaimes un vēl daudz blīvāk apdzīvotas. Mēs runājam ne tikai par Kundziņsalu, mēs runājam par šī objekta izvietojumu Rīgas pilsētas tuvā centrā teritorijā. Tad ir jāpaskatās arī to, ka ietekmes uz vidi šobrīd tiek izdalīts. Viens process, kas tiek mums šobrīd formāli parādīts, un otrs process 2024. gadā, kas ir jau noticis. Redziet, iedzīvotāji šobrīd nav tiesīgi nemaz par to objektu izteikties, bet mums jāskatās kopā abas divas ražotnes, un tas summējas, summējas gan PM daļas, gan NOx, visi trokšņi arī summējas. Tāpēc mums jāskatās no konkrētā objekta atrašanās.

Tad ir tā, ka, jā, ar uzņēmumu, es teiktu, man tas iespaids ir tāds, ka ir cilvēki profesionāli, bet, protams, ir kaut kāda komunikācija, notiek WhatsApp zvanos, vienkārši līdz galam izsakot. Ir šāda situācija. Mēs saprotam, tiek maldināti cilvēki, uzrunāti. Nu, tā ir tā komunikācijas veids, ko es varbūt, protams, izvēlētos savādākā veidā, bet, ja mēs uzņēmumam esam prasījuši, izvirzījuši prasības 7, tad lielākā daļa no šīm prasībām netika iestrādātas vēl joprojām. Mēs esam prasījuši buferzonu izveidot starp ražotni un dzīvojamo rajonu. Šobrīd jūs prezentējat projektu. Es neko tur neredzu šobrīd. Buferzonā es domāju, ka tās būs eļļas tvertnes, kas aizsargās dzīvojamo rajonu? Tur nav ne koku apstādījumu, tur nav ne skaņas barjeras, ne trokšņu barjeras. Šobrīd tur vispār nekā nav uz doto brīdi.

Ja paskatāmies par detektoriem, sensoriem, mēs prasījām ražotnē uzstādīt šos sensorus un uzstādīt arī sensorus, kas ir dzīvojamajā rajonā, dzīvojamā rajona tuvumā. Es viennozīmīgi saku, jau sarunās mums pateica, ka šādi sensori netiks uzstādīti. Par ražotnēm mēs nezinām šobrīd. Par tvertnēm, iespējams, hermētiskajām vai rekuperācijas iekārtām, ogļu filtriem, tur varbūt kaut kāds ir bijis progress. Bet katrā ziņā ir lietas, kas mums ir jāiestrādā, un mēs šobrīd nepiekrītam šādai projekta versijai, kategoriski nepiekrītam, ja tā šādā veidā tiks ieviesta. Šobrīd, protams, ir laiks tomēr izteikties. Es domāju, ka cilvēkiem, kuriem nebija iespējas, būs iespēja izteikties arī apkaimē par savu nostāju un tamlīdzīgi.

Es teiktu, ka iepriekš informācija uzņēmumam bija. Brīvostai bija ļoti skaidra informācija no apkaimēm. Tas jau bija pavasarī, kad šādam projektam Kundziņsala saka, ka nē, nav jāievieto tik tuvu dzīvojamai zonai. Tātad bija Rīgas domē 13. maijā apspriede, kur tika Māju departaments, Vides dienests, uzņēmums, bija arī uzņēmēji.

Šī informācija bija jau pirms tam, un mēs šobrīd esam noteikti nonākuši līdz tam, ka šobrīd sākotnējs process, protams, būs, vēl būs nākamais, būs protokolēts.

Es ceru, ka šis protokols būs objektīvs, jo šobrīd iedzīvotājiem ir iebildumi un, manuprāt, arī protokolā tas būtu jāatspoguļo, un mēs to arī publiski redzēsīm pēc tam. Es ceru uz saprātīgu lēmumu pieņemšanā, pilsētplānošanā un risku mazināšanā, būtisku risku mazināšanu. Jā, es arī piebildīšu par... Man nav skaidra uzņēmuma pieredze ne tikai šeit, Latvijā, bet arī Ukrainā. Esmu papētījis, paskatījies kopumā šobrīd, teiksim, šāda līmeņa tipa ūdeņraža ražotni. Tie konkrētie uzņēmēji, kas šobrīd man stāsta, nav ieviesuši. Tur ir bioetanols, un tās ir mazliet atšķirīgas lietas. Man nav skaidrs, vai viņi spēs, šajā gadījumā ukraiņi, lietuvieši, spēs ar savām zināšanām ieviest projektu šeit, Latvijā, kam jāatbilst atbilstoši 2030. gada Eiropas normatīviem, un vai tas tiešām tiks ievērots. Arī naudas izcelsmei šobrīd man nav pārliecības par to. Es domāju, ka tur arī būtu

jāpapēta, kas notiek ar šo, jo viens ir investīcijas, otrs ir, kāda ir tā izcelsme. Vai šie līdzekļi nav tādi, kas ir uz kaut kādu citu cilvēku, krāpnieku iegūtiem līdzekļiem? Mēs šobrīd labi dzīvosim, darba vietas radīsim, bet šie apstākļi būs atņemti cilvēkiem, nezinu, dzīvesvietas vai tamlīdzīgi krāpniecības veidā. Tāpēc es teiktu, ka tur ir vajadzīgs laiks lēmuma pieņemšanai. Viennozīmīgi. Vai šo procedūru izskatīt, atļaut vai pagarināt, to Valsts vides dienests noteikti vērtēs. Bet to, ka šobrīd iedzīvotājiem iebildumu nav, es noteikti tā neapgalvotu. Es teiktu, ir šie iebildumi un iesaku pragmatiski, kamēr šie konkrētie risinājumi, ko mēs esam lūguši uzņēmumam, netiks ieviesti, Kundziņsalas biedrība nevar atbalstīt šāda tipa projektu. Paldies.

Sanāksmes dalībnieks iepazīstina ar sevi kā biedrības "Kundziņsala" vadītājs (...). Mums bija vakar vēl liela diskusija par šo tēmu. Mums tiešām tas uztrauc. Es nebūtu varbūt tik kategorisks kā mans kolēģis, bet mēs tiešām esam pētījuši daudz. Un ja IVN procedūra būtu vairāk nevis par ūdeņraža ražotni, kas man vairāk izskatās šobrīd pēc lielas kurtuves, bet tieši tai pašai aviācijas degvielas ražotnei, kur tās eļļas ir un kur visādi tehnoloģiski procesi un karsēšana notiek. Bet mūsu valsts likumdošana ir tik tizla, ka piemēro stingrāku procedūru par ūdeņraža iegūšanu sadaļā, bet pašai lielai rūpnīcai sadaļai nav. Bet man prieks, ka mēs tomēr diskutējam pēc būtības šeit. Es gribu teikt, ka tieši šis smaku jautājums mūs visvairāk uztrauc. Tā kā mums ir tāds konsensus, ka mēs redzam, ka mums ir viss ar smakām, tad mēs ejam, kā lai saka, cīnāmies līdz galam. Man patīk, ka vispār ir tādas procedūras. Un, ja mēs tagad runājam par ūdeņradi, tad es gribu jums pajautāt. Jums tur ir tāda nez cik megavatu liela dedzināšana, kur būs gāze plus kaut kādi jūsu ražošanas atkritumi. Cik ir jūsu labākā aplēse, kādas būs tās NOx emisijas? Slāpekļa savienojums. Cik salīdzinot ar vidēju privātmāju? Desmitreiz vairāk, simtreiz vairāk, tūkstošreiz vairāk? Mani šis interesē. Jūs varat atbildēt?

Silvestrs Korčinskis atbild, uz doto brīdi mums emisiju aprēķini vēl nav veikti tik precīzi. Aplēses mums bija, ka uz dotā fona mēs paaugstināsim par vienu daļiņu šo te rādītāju, bet tās ir aplēses. Mums dotajā brīdī tiek izstrādāts tehniskais projekts, kurā mēs šo te analizēsim un vērtēsim, balstoties uz konkrētām iekārtām, kas ražošanā tiks izmantotas.

Sanāksmes dalībnieks turpina, tas par fonu jūs runājat tādā kontekstā, ka pilsētā, protams, ir daudz citu avotu. Tur mājas apkure un automašīnas. Bet, tur droši vien būtu svarīgi saprast tieši kādā attālumā. Tas dzīvojamais rajons, kurš ir ap 500, 700 metru attālumā no turienes. Es mērīju, tas atkarīgs, no kuras vietas skatās, bet zinot, ka ūdeņraža ražošana ir tālāk, man sanāca 750 (*metru*) līdz tuvākajām mājām. Mani interesē tieši šādā kontekstā: tas 700–800 metru attālums, kāds tas procentuāli varētu būt, ja vējš pūš uz mūsu pusi, cik būtu tas pasliktinājums?

Silvestrs Korčinskis atbild, tas tiks vērtēts detalizētajā emisijas aprēķinā.

Zane Upmane atbild, emisijas robežlielumi tiek noteikti tieši šai te summārajai visu visu objektu summārajai emisijai, un fons ir šis te viss, kas jau šobrīd ir bez šīm te PARS sadedzināšanas iekārtām.

Sanāksmes dalībnieks apstiprina, to es saprotu, tāpēc mani tieši interesē tas pasliktinājums. Es saprotu, ka jau šobrīd mēs nodzīvojam pilnīgi tīrā mežā.

Zane Upmane piebilst, vienu mikrogramu.

Sanāksmes dalībnieks pārjautā, cik ir mikrogramu līdz šim? Man nav skaidrs.

Silvestrs Korčinskis atbild, ja nemaldos, uz doto brīdi jums variē 28.

Sanāksmes dalībnieks norāda, tie ir daži procenti. Jums aprēķinu nav, bet vismaz aptuveni sanāk?

Silvestrs Korčinskis skaidro, mums ir aplēses, balstoties uz esošo informāciju, ko mēs esam saņēmuši no tehnologiem uz līdzīgām iekārtām, bet ne konkrētām. Mēs tagad piemeklējam konkrētās iekārtas pie šī te objekta. Uz tā bāzes mēs arī veicam šo te aprēķinu.

Sanāksmes dalībnieks jautā, pēdējais jautājums, kas mani interesē. Es saprotu, ka jūs ražojat ūdeņradi ražošanas procesam un neuzkrājat, bet es neticu, ka pilnīgi nekas netiek uzkrāts. Jums jābūt kaut kādam buferim. Vispār nekāds nav?

Zane Upmane atbild, nekāds resīvers, nekas. Ir tikai tik, cik ir cauruļvados un reaktorā.

Rihards Strenga norāda, tāpēc ir divi.

Sanāksmes dalībnieks pārjautā - kas divi? Es tagad varbūt palaidu kaut ko garām. Divi ir bloki?

Zane Upmane apstiprina, divi bloki.

Rihards Strenga precizē, tas ir, pirmkārt, drošībai, ja viens iziet no ierindas, ir otra lieta, lai attiecīgi tās nebūtu pilnībā noslogotas. Tas ir no drošības viedokļa.

Sanāksmes dalībnieks precizē, ja jūs ar pilnu jaudu varat strādāt, jūs izmantojat abus blokus un ar pusjaudu vienu bloku?

Zane Upmane apstiprina, jā.

Rihards Strenga turpina. Noreflektējot kontekstā ar šiem un pirms tam jautājumiem. Par visiem 24 punktiem (*iepriekš, kopienas iesūtīti jautājumi*). Tur bija daudz arī jaunu mums iesūtītu jautājumu. Tas, ko mēs saprotam, ka galvenās bažas ir par smakas emisijām. Vēlreiz uzsverot, ka attiecīgi šim produktam pēc definīcijas ietekme ir mazāka. Tāpēc mēs nodrošinām ne tikai to, kas ir prasīts, bet ejot uz priekšu, jau esam domājuši par papildus lietām, par filtriem, lai vēl pilnīgāk izslēgtu smaku. Un vēlreiz uzsverot, tas ir slēgts ražošanas process.

Salīdzinoši tuvu apdzīvotām vietām ir arī rūpnīca Gēteborgā, kas ir ļoti līdzīga. Mēs pētījām arī viņu pieredzi, un neapšaubāmi, par to esam jau padomājuši. Mums jau ir konkrēti risinājumi tieši par smakām, jo mēs dzirdam jūs un saprotam.

Runājot par ļoti svarīgu jautājumu jebkuram cilvēkam, par finansējumu. Mēs prioritāro projektu statusu dabūjām laikā, kad bija jāiesniedz atsevišķs iesniegums. LIAA izvērtē ne tikai projektu, bet arī ir jāgūst skaidrība par finansējumu, kurš šo projektu realizēs. LIAA bija pilnīgi pieejama informācija. Un trešā lieta - mēs neesam jauns uzņēmums, mēs esam ostā strādājoši un kritiskās infrastruktūras objekts. Šāda tipa uzņēmumiem tas papildus ir gan drošība, gan valsts filtrs pret patiesā labuma guvējiem un ir ar daudz lielāku drošību kā jebkuram citam uzņēmumam, kas strādā ārpus ostas teritorijas.

Par sabiedrisko apspriešanu - mēs skaņojām datumus arī ar jums. Mums vajadzēja organizēt ātrāk, bet tāpēc mēs esam pagarinājuši termiņu (*sākotnējās sabiedriskās apspriešanas periodam*). Mēs aicinām iesūtīt jautājumus, bet lielākā daļa jautājumu jau bija runāti. Vēlreiz uzsverot, šī ir sākotnējā sabiedriskā apspriešana.

Jau no sākuma uzsveram, ka smaku jautājumu mēs dzirdam, mēs par to domājam un ne tikai dzirdam un domājam, bet tāpēc mēs šodien arī gribējam parādīt, ka ne tikai mēs esam sadzirdējuši un domājuši, bet mums ir jau konkrēti pirmie risinājumi, kādā veidā attiecīgi mēs smakas samazināsim.

Un vēlreiz uzsverot par vietas izvēli, mēs nevaram samainīt attiecīgi laiku. Šis objekts pēc definīcijas ir ar mazāku risku nekā, pieņemsim, jau šobrīd esošais Tvaika ielas terminālis. Attiecīgi šādai rūpnīcai sākot darboties, loģiski samazināsies esošā pamatdarbība, ko šobrīd veic terminālis. No risku viedokļa tas ir ieguvums. Bija ļoti daudz jautājumu. Protokols arī būs pieejams, pēc tam noteikti vēlreiz nosūtīsim.

Sanāksmes dalībnieks turpina jautāt. Es varbūt divus punktus. Vēl viena lieta, kas varbūt bija sekundāra, un kura mazāk interesē, bet mums ir kaut kādas skaņas, kas ir līdzīgas kaut kādam lielam kompresoram, kas tur arī vai kaut kas tāds. Tas mums traucē. Varētu traucēt, ja tur tāda liela dūkoņa ir. Paklausoties šodienas sarunu, man ir tāda sajūta, ka jums vajadzētu sagatavot kaut kādus kvalitatīvus informācijas materiālus, kur cilvēkiem skaidro kaut kādas lietas, jo tiešām daudz kas nav skaidrs, un šī ir sarežģīta lieta, ko skaidrot. Tā nav tik vienkārša. Jūsu ziņā ir tur to sagatavot precīzi un pareizi.

Es pat domāju, ka jums vajadzētu vēl vienu tikšanos, jo man, piemēram, nav atbildes uz visiem jautājumiem. Es saprotu, ka jums nav. Tad mēs varētu pacelt diskusiju tādā kvalitatīvā, augstākā līmenī, jo mana lielākā baža ir, ka jūs izdarīsiet tieši tik, cik ir nepieciešams, ko jums likuma prasības prasa. Un tieši smakas ir tāda lieta, kuras ir grūti uztveramas, jo tās ir bijušas arī pirms 15 gadiem. Trokšņi arī ir grūti izmērāmi. Ir bijusi jau cīņa ar jums par šo tēmu. Un tāda labā prakse ir, ja jūs taisāt to rūpnīcu tur, tad vismaz jūs kaut kādā veidā nākat mums pretī un sakāt, ka mēs respektējam, mums likums saka, ka mums vajag uztaisīt šādu filtru, bet mēs respektējam jūs, taisām vēl labāku filtru.

Rihards Strenga atbild, jā - par smakām mēs jau esam padomājuši. Tas nav prasīts, un ir par kārtu labāks, jo tas ir loģiski gan mūsu, gan jūsu interesēs. Bet, tāpēc arī šī ir sākotnējā apspriešana, kur tieši tādā veidā mēs jau lielu daļu jautājumu bijām redzējuši un padomājuši par to. Ir arī attiecīgi lietas, ko jūs tagad pasakāt, un mēs vērtējam un izvērtēsim, un tas ir arī mūsu mērķis.

Zane Upmane precizē, šobrīd tie novērtējumi vēl nav esoši, nav gatavi, aprēķini nav veikti, jo ir tikai sākotnējā apspriede.

Rihards Strenga piebilst, to mēs arī gribējam uzsvērt. Kā es teicu, tas ir trešais papildus filtrs, kas ir šie starptautiskie standarti, kas nosaka ļoti stingras prasības, un tas ir gan mūsu, gan, protams, loģiski, arī kopējās interesēs ņemt vērā.

Sanāksmes dalībnieks turpina, es piekrītu, ka tas ir sākotnējais process, bet ir ļoti svarīgi jau pašā sākumā skaidri reaģēt.

Ja ir iedzīvotāju nostāja, tad ir jāiestrādā projektā, jo ir lietas, ko mēs nevaram pagriezt atpakaļ. Ja mēs kā Kundziņsala esam bijuši ļoti progresīvs, aktīvs rajons, kas dienviņu apkaimēs arī veidoja Apkaimju aliansi un kustību kopumā, un arī jaunas mājas tika būvētas, tad tādas situācijas kā tēlu sabojāšana ir ļoti viegli izdarāma. To var sabojāt. Pirmkārt, ja iedzīvotāji nenāk, nekustamā

īpašuma vērtība ceļas un to mēs varam izjust. Smaku jautājums ir diezgan jutīgs, un vienam varbūt šis ir naftas produkts. Es saprotu, šajā gadījumā nav, bet tiklīdz kāds jutīs arī eļļas vai ko citu, kas nepatīk, vai atnāk viesi uz Kundziņsalu, mums ir jāskaidro. Un tas ir tas apstāklis, kāpēc iespējams, pieostas apkaimju aglomerācija tieši otrādi - samazināsies. Un tāpēc ir šīs vides prasības. Ja mēs skatāmies arī Igauniju, Baltijas valstu pieostas apkārtnes attīstās, protams. Tā ir ūdensmala un attīstās arī tūrisma, pasažieru osta un tamlīdzīgi. Bet mums arī jāskaidro tai brīdī, kad brauks skandināvu tūrists pa Daugavu, ka tā ir Daugava, kas ietek jūrā un blakus ir terminālis, viņi, protams, redz to visu. Viņi arī apzinās to, ka Skandināvijā dara daudz tālāk domājoši, pragmatiskāk un arī plānojot pilsētu ilgtermiņā, viss skatās nevis šobrīd. Šīs vides prasības skatās arī, lai iedzīvotāji būtu laimīgi, lai viņi labi justos. Šī labbūtība.

Varbūt mēs šobrīd mazliet saasināti, emocionāli kaut ko pasakām, bet mēs gribam, lai uzņēmums reaģētu. Ja uzņēmums nereaģē, jo sarunas ir bijušas, mēs noteikti izvirzīsim prasības arī rakstiskā veidā. Kamēr šīs prasības nebūs ieviestas, mēs nevaram piekrist projektam. Tāpēc iesim pa soļiem, pa daļām. Es arī saprotu no investīciju puses, ka tas maksā kaut kādas lietas, bet mūsu tēls, Rīgas vide - tā ir tā lieta, ko mēs izmantojam un atstāsim mūsu nākamajām paaudzēm pēc 100 gadiem. Varbūt tās tehnoloģijas, prasības mainīsies, bet mēs atpakaļ vairs nevarēsim pagriezties. Tas notika ar Mantesu. Dienžēl tā bija. Izsniezda B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju. Mēs zinām, ka Mantes smirdēja, un es ceru, ka šī reputācija nesekos līdzī jaunajam uzņēmumam. Tāpēc ļoti svarīgi ir komunicēt, ieklausīties viens otrā un sadzirdēt.

Rihards Strenga pateicas par viedokli un turpina. Paldies par komunikāciju! Vēlreiz uzsveru, mēs dzirdam un esam jau pašos, pašos pirmajos soļos. Tāpēc man bija šodien svarīgi pateikt galveno - par smaku risinājumu. Es pilnībā piekrītu, un mēs esam arī uzsvēruši sarunās, mēs dzirdam, ejam soli pa solim. Visas atbildes uzreiz nav skaidras, tāpēc ir sākotnējā sabiedrības viedokļa uzklauššana. Attiecīgi vērtējums būs noteikti pa vidu un vēl procesa galā, un šī noteikti nav ne pirmā, ne pēdējā tikšanās.

Sanāksmes dalībnieks turpina, es saprotu, ja tiek pateikts, ka mēs skursteņa augstumu paaugstinām, tad nepaliek tas pats skursteņa augstums, tas tiek paaugstināts, lai mazinātu PM daļiņu emisiju tuvāk dzīvojamajām zonām.

Zane Upmane precizē, daļiņām nevajadzētu būt problēmai, jo tiek sadedzināta gāze. Gāze īsti nerada PM emisiju. PM ir putekli, un šī darbība īsti nav saistīta.

Sanāksmes dalībnieks turpina, par buferzonu es arī tomēr gribētu, vai ir kaut kādi objekti vai kaut kādi mazinoši pasākumi, detektējošas iekārtas. Jo tas nebūs tas, kur mēs varētu piekāpties.

Rihards Strenga precizē, kā Silvestrs teica, šie rezervuāri, kur būs biovielas, jau ir kā viens dabiskais šķērslis.

Sanāksmes dalībnieks jautā, sakiet lūdzu man tāds vispārīgs dabas jautājums. Mēs runājam par jaunajām darba vietām, par investīcijām. Labi, mēs te varam diskutēt par sarunām, bet kāds ir tieši mūsu apkaimes ieguvums? Vai jūs, piemēram, investēsiet kādā infrastruktūras sakārtošanā? Mums būs vēl kāds parks vai, piemēram, es atvainojos, tiks iztīrīta *Smirdupīte*? Kā jūs padarbosieties, un kāds varētu būt šis kompensācijas nosacītais mehānisms?

Rihards Strenga atbild, tas ir labs jautājums. Kā jau abi apkaimju biedrības pārstāvji primāri teica, ka loģiski ir lietas, ko izvirza normatīvie akti un standarti. Bet atkārtojoties vēlreiz, primāri tiek paredzēti papildus smaku filtri un tamlīdzīgi. Mēs gribam

koncentrēties uz tām lietām, kas ir tiešām mūsu atbildībā, ko mēs varam kontrolēt. Tāpēc arī uzsveru šīs 120 jaunas darba vietas. Loģiski, ka nodokļi nonāk Rīgas domē. Neapšaubām, sadarbība kopā ar ostas pārvaldi, kurai ir bijusi ļoti aktīva doma, ko attiecīgi tālāk palīdzēt iedzīvotājiem. Mūsu atbildība ir papildus investīcijas, ka mums ir jāveic, un ko nevar veikt ne osta, ne pilsētas dome. Mēs uzstādām minētos filtrus, jo tur mums ir jāveic investīcijas, lai būtu labāka labbūtība vietējai iedzīvotāju kopienai. Tā ir mūsu atbildība, par ko mēs varam atbildēt, par ko nevar atbildēt ne osta, ne Rīgas dome, bet par tiem tālākajiem objektiem tas tiešām ir sadarbība ar ostu un pilsētu, ko mēs varam atbildēt. Mēs nesolām to, ko mēs neesam solījuši.

Sanāksmes dalībnieks pateicas par piebildēm! Tad acīmredzot mūsu nākamie jautājumi būs Brīvostai un mūsu Rīgas domei.

Sanāksmes dalībnieks izsaka viedokli, šeit arī var pateikt kopumā, ka sadarbība brīvostā ir laba, aktīva, notiek arī bērnu laukumu sakārtošana, bet tā ir samazinoša. Mēs zaudējam, mēs zaudējam zaļo zonu. Uzbūvējot jaunu tiltu, mēs zaudējam, uzbūvējot ražotnes, kas ir ziemeļaustrumu virzienā. Tur bija koki, bija mežs, tas tika izcirsts, tika ielikti jauni. Mēs visu laiku zaudējam tās lietas. Mēs esam ar brīvostas vadītāju pirms trim gadiem vienojušies, ka būs skaņas barjeras risinājums. Nevis skaņas barjeras, bet ir koku apstādījumi, kuri augs apmēram 20 gadus, kamēr vispār tie būs spējīgi aizturēt putekļus, un tas ir tas lētākais risinājums, un tā kompensācija ir līdzvērtīga. Šobrīd mēs esam zaudētāju sabiedrības pusē, un runa par to, kas tiks darīts, kur ņems vēl nodokļus. Es saprotu, ka tas kāpj ģeometriskā progresijā, bet atbalsta arī investīcijas, darba vietas. Bet tad ir jārūnā par kompensējošo mehānismu, kas notiek, kā tad Rīga no tā iegūtu. Tuvākā apkārtnē šajā gadījumā nav tikai Kundziņsala, arī Sarkandaugava, arī Mangaļsala, arī Vecmīlgrāvis. Šīs apkaimes nav jāuztver, ka tur dzīvo sekundāra tipa cilvēki. Es teiktu, ka jārada tādi apstākļi, lai cilvēki dzīvotu Rīgā, jo šobrīd zaudē tieši Rīga. Un Sprindžuka kungs noteikti sapratīs, ka daļa pārceļas uz Mārupi, privātmājām. Šobrīd mēs privātmāju rajonos nespējam sakārtot vidi. Tādā ziņā tam apstāklim jābūt līdzvērtīgam.

Sanāksmes dalībnieks piebilst, pat manā privātmājā Mangaļos uz mūsu ielas nav ūdensvada. Kanalizācija ir, bet ūdensvads nav. Un vēl šitādu bumbiņu mums. Paldies.

Neliela murdoņa zālē.

Rihards Strenga atbild, jā kundze, tikai viens. Šajā gadījumā šeit ir privāta investīcija. Tā ir visa publiska informācija. Lai iegūtu šo prioritāro statusu, visa finansiālā informācija ir bijusi jāparāda Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrā.

Sanāksmes dalībnieks jautā, sakiet, lūdzu, kas ir plānots šajās jaunajās darba vietās? Tie būs mūsu pašu Latvijas cilvēki vai tie būs ārvalstu speciālisti? Kāda tipa speciālisti tur paredzēti?

Rihards Strenga atbild, no 120 darba vietām 115 noteikti ir absolūti vietējie. Iespējams, attiecīgi pieci tehnologi būs no ārzemēm, bet 95-98 % ir, protams, mūsu Latvijas iedzīvotāji. Arī esošajā terminālī strādā iedzīvotāji, kas dzīvo vietējās mājās. Tas ir svarīgi, lai cilvēkiem būtu darbs pieejams un tas ir izdevīgāk.

Sanāksmes dalībnieks jautā, es arī esmu Kundziņsalas iedzīvotājs. Es saprotu, ka brīvostai ir jāizmanto teritorija no biznesa viedokļa, iespējamā kapacitātē, tiek meklētas iniciatīvas. Viss pareizi. Es gribēju saprast no tehnoloģiskās perspektīvas. Izejmateriāli tiek pirkti vai tiek utilizēti šeit? Tie tiks iegādāti?

Rihards Strenga atbild, respektīvi, šīs izejvielas, šīs pārstrādājamās augu eļļas un tamlīdzīgi, ir produkts ar biržas cenām. Šīs izejvielas tiek savāktas no restorāniem, no dažādām ražotnēm, kur tiek ražota pārtika un tamlīdzīgi. Un tām ir absolūti liela vērtība. Jā, tās tiek pirktas.

Sanāksmes dalībnieks jautā, un kādā apjomā tiks uzglabātas uz vietas? Pieņemu, ka ražošanas cikls pa dienu spēj patērēt izejvielu x. Kādus apjomus paredzēts uzglabāt?

Silvestrs Korčinskis atbild, katrs no šiem rezervuāriem ir 25 tūkstošu kubu apmērā un aizpildīts, ja nemaldos, 98 % apmērā.

Sanāksmes dalībnieks jautā, cik jūs spējat nodrošināt ražošanu, ja kuģi nepienāk, kad viss ir pilns? Cik ilgi varat nodrošināt ražošanu?

Rihards Strenga atbild, aptuveni divus līdz trīs mēnešus. Mēs iekļaujamies jau standarta piegādēs, standarta ķēdēs, kā tas ir līdzīgās rūpnīcās.

Sanāksmes dalībnieks precizē, tas ir tas, kas tiek glabāts uz vietas. Un tad, vai es pareizi saprotu, ka gatavā produkcija savukārt tiek transportēta uz ziemeļu galu, uz tām tvertnēm, kuras jau ir esošas, un tajā investors vai investori neieguldās necik? Viņi izmanto esošo infrastruktūru, kuru irē, vai tas netiek uzlabots? Tur nekas netiek uzlabots un darīts?

Sanāksmes dalībnieks precizē – tas ir vēl viens papildus vads, kas šobrīd ir pusotrs vads pāri (...) esošajam, un tas nav uzlabojums. Tas ir vēl resnāks, vēl viens vads, pa kuru transportē produkciju.

Rihards Strenga piekrīt runātājam, respektīvi, pa to pašu līniju var savienot un tamlīdzīgi. Protams, tur būs kaut kādas lietas, kas ir jāuzlabo, bet pamatā jā, tas būs rezervuārs. Tur ir sinerģija, ka var izmantot šajā brīdī bioprodukcijai, nomainot benzīnus un esošās fosilās degvielas.

Sanāksmes dalībnieks precizē, bet jāatzīst, ka nafta netiek slēgta. Tas, ka proporcijas mainīsies, tam piekrītu, bet naftas ražošana netiek slēgta, kas ir vēl vairāk piesārņojoša. Nu tā pagaidām tiek saglabāta.

Rihards Strenga atbild, ievērojami samazināt mēs negribam. Mērķi un vīzijas ir dažādas. Mēs redzam, kā mums iet. Mērķis būtu, protams, ražot tikai biodegvielu, jo tā ir ar augstāku pievienoto vērtību. Tas tiešām ir arī vieglāk, zaļāk un labāk, bet mēs nevaram apsolīt to, kāda būs tirgus situācija. Mēs jau šobrīd esam aizkavējušies no oriģinālā plāna vairāk nekā par vienu gadu.

Sanāksmes dalībnieks jautā, vai projektētājs, iesaistītie ir papētījuši, kādi ir valdošie vēji? Dienvidrietumu.

Daudzbalsība, diskusija zālē.

Sanāksmes dalībnieks jautā, vai tie divi termināļi brūnie sarūsējuši ir jūsu termināļi? Tādi bunkuri, aiz dzīvojamā rajona, šajā pusē Sarkandaugavai? Jā, vai tie ir jūsu?

Zane Upmane apstiprina, jā.

Sanāksmes dalībnieks jautā, vai tie tiks nokrāsoti tagad, kad tiks atklāts jaunais tilts? Vai mēs brauksim garām šādiem sarūsējušiem termināļiem? Nu bunkuriem.

Sanāksmes dalībnieks komentē, Rīgā drīz atklās jaunu tiltu. Un tad, protams, investori brauks uz Kundziņsalu. Kāds būs skats? Labi, vai uzņēmuma plānos ir nokrāsot?

Zane Upmane atbild, ka jā, šis pasākums ir ilgtermiņa rīcības plānā, tas ir iekļauts.

Sanāksmes dalībnieks pārjautā, ilgtermiņš, tas ir divi gadi?

Zane Upmane precizē, tas ir pieci gadi.

Rihards Strenga papildina, ka konkrētais uzņēmums ir atradis iespēju jaunām jaudām. Mūsuprāt, ļoti foršam zaļākam stāstam. Loģiski, ja tas izdosies, tad arī būs iespējas uzlabot visas pārējās lietas. Viss ir loģiskā secībā.

Sanāksmes dalībnieks izsaka viedokli - mums ir tāda pieredze. Mēs panācām, piemēram, šo karti, ko redzat labajā pusē (*norāda uz karti prezentācijā*), tika izzāģēta visa teritorija, mežs, pilnībā tur ir uzbērtā zeme. Un, mēs būvvaldē panācām, ka apstādīja zaļo zonu, uztaisīja, izveidoja ne tikai uz dzīvojamo rajonu, bet arī uzņēmumu pusē. Tas bija pie konkrētā būvprojektā. Pēc tam - uzņēmums strādā 24/7. Gaismas spīd, vispār nekāda veida reakcijas. Uzņēmums ir kā lidostā, strādā un viss kārtībā. Ja jūs gribat kaut ko solīt, tad soliet pirms projekta. Mēs varam ņemt vērā to visu, ja jūs pateiksiet, bet tagad darbības laikā es teiktu, ka to neņemsiet jūs, bet konkrēti investori, uzņēmēji. Vai viņi gribēs optimizēt savu peļņu un dot kaut kādu labumu sabiedrībai vai nē?

Rihards Strenga atbild, tāpēc šodien jau bija risinājums, ko mēs zinām, ko mēs varam apsolīt.

Sanāksmes dalībnieks pārjautā - ko jūs apsolījāt?

Rihards Strenga precizē - mēs sakām to, ko mēs attiecīgi varam izdarīt. Mēs esam sadzirdējuši, izdarījuši, atraduši risinājumu. Saraksts ir garš, soli pa solim. Mēs šobrīd esam sākuma posmā.

Sanāksmes dalībnieks jautā, es īsti nesaprotu jūsu frāzi, jūs teicāt "būs zaļāk". Es nezinu, vai korekti rēķināt procentos, bet ja kopējais fons pasliktinās par vienu daļu, tas ir 3 %, kāds zaļāk? Salīdzināt ar ko zaļāk? Ar to iepriekšējo projekta versiju?

Silvestrs Korčinskis precizē, jūs par emisijām runājat?

Sanāksmes dalībnieks atbild, par emisijām. Es trīs teikumus atpakaļ dzirdēju, ka būs zaļāk.

Zane Upmane precizē, biodegviela ir zaļāka par fosilo degvielu. *Neliela murdoņa zālē*. Bet tas ir attiecībā uz fosilo degvielas ieplūšanu un visu pārējo – uz enerģētisko neatkarību, uz to, ka mēs ražojam paši, nevis importējam un esam atkarīgi, kad Hormuzas šaurums slēdzas, tad mums nav degvielas.

Rihards Strenga papildina, jā, un otra lieta tādā ziņā, ka šis terminālis tiks vairāk noslogots no rūpnīcas puses, un loģiski būs mazāks apjoms caur dzelzceļu. Tas ir vēl viens piemērs, ja mēs skatāmies uz trokšņiem. Bet vēlreiz uzsverot, ir pamatoti jautājumi, mēs meklējam risinājumus, kur mēs esam gatavi dažādi investēt. Šie filtri – tas arī nav lēts prieks, bet mēs redzam to, ka tas ir risinājums. Iesim soli pa solim tālāk uz priekšu, jo šobrīd ostas biznes transformējas. Tas mainās.

Mūsuprāt, tas mainās ar šādiem stāstiem, kam ir daudz lielāka pievienotā vērtība, daudz vairāk darba vietu, kas ir svarīgi, mūsuprāt. Un mēs esam par to priecīgi, tāpēc mums ir svarīgi jūsu viedoklis. Mums vienmēr blakus ir bijusi gandrīz visās tikšanās osta, kura skatās attiecīgi, lai būtu viss korekti gan no vienas, gan otras puses. Risinājumus konkrētām, svarīgākajām daļām – smakām mēs meklējam, un pirmais risinājums mums jau ir atrasts. Iesim tālāk soli pa solim. Jūsu viedoklis ir ļoti svarīgs.

Rihards Strenga jautā, vai varbūt ir kādi jautājumi attālināti?

Jautājumu nav.

Sanāksmes dalībnieks jautā, Ventspilī ir biodegvielas rūpnīca. No rapša ražo biodegvielu. Brīžiem tur tā varbūt nav tik smirdīgi kā dīzeļdegviela, bet pilsētā kādam smaržo, kādam smird, kādam būs uztvert tā smarža, bet viņa ir ļoti koncentrēta. Jā, kā būs šeit, es nezinu. Jūs jau teicāt, ka varbūt mazināsim. Jūs ne reizi nepateicāt – smaka nebūs. Ne reizes.

Sanāksmes dalībnieks precizē, smaka pēc tam būs tāda, ka neviens vairs neuzņemsies neteikt – tāda ir mūsu ražošana. Ja tur nebūtu smakas, būtu vienkārši pateikt, kā ir.

Zane Upmane atbild, mēs nevaram pateikt, cik būs un kā būs, jo tas novērtējums vēl nav veikts.

Rihards Strenga pateicas dalībniekiem par līdzdalību sanāksmē. Liels darbs priekšā. Liels paldies par līdz šim esošo iesaisti. Paldies jūsu vietējiem kopienas pārstāvjiem. Viņi mūs tur ļoti modrus, un mēs esam par to priecīgi, jo tas ir ļoti, ļoti svarīgi un ne tikai tādā ziņā kā šīs formālās tikšanās, bet arī tās, kas nav oficiālas, bet tās ir pašas svarīgākās. Mēs turpināsim. Liels paldies jums visiem par šo laiku un uz drīzu tikšanos! Paldies.

Sanāksme tiek slēgta plkst. 19:10

Sanāksmi protokolēja

Elīna Silgaile

Protokols sagatavots, izmantojot sanāksmes laikā veikto audioierakstu.

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU